

Az iszákos

Április, ez a szeszélyes, bolondos hónap, mintha megbánta volna régi vétkeit, aranyos, napsütéses, meleg tavaszt hagyott a májusra. A május, mint jó utód, napról-napra szebb időt hozott, már nyári meleg izzasztotta hátunkon vizesre az inget. A fák virágos ágai integettek, szórták illatukat, a kertek is virágos pompában égtek, a gyepes udvarokon smaragd zöldje, mint hatalmas szőnyeg terpeszkedett a házak között. A zöldbe borult fák közül a házak sokszínűen kandikáltak elő, ablakaikon ragyogott a tavaszi nap. Templomok tornya magasodik a házak fölé, a harangok zúgását vitte magával a játékos szél. Gólyák, fecskék repültek, fészeknek valót hordtak, otthont varázsoltak, építették a jövőt. A fagyos szentek, ezek a bosszúálló vénségek, egy kicsit megkeserítették a napokat, kicsit megsanyargatták a növényeket. Ha fagyot nem is tudtak hozni, mert a tavasz útjukba állt, de mérgeükbe dúltak - foltok és hideg szelet zúdítottak a nyakunkba. Tépték a fák lombjait, háztetőket bontottak, feldühödött, esztelen pusztításuk egy-két napig tartott. Elfáradtak? - Vagy beleuntak? - de lecsendesültek és újra kisütött a nap. A természet kezdte helyre igazítani tépett ruháját, a letört ágak helyére új hajtások nőnek, a földre tepert növények a nap fele fordulva kezdtek feltápáskodni. Itt is harc folyik, mint az emberek között, a természet a jót, a rosszat váltja, az örök új, az örök megújulás reményében. Ez az örök körforgás, egyik teremtmény felfalja a másikat, az egyik azért él, hogy a másik élhessen, ha nem így volna, elpusztulna a föld. Sándor ül a gang végében, szélárnyékba, élvezi a napsütést, a semmittevést, legtöbbször ezzel tölti az idejét. Néz jobbra - néz balra és amint alkalmasnak ítéli a pillanatot odaszól az unokának.

- Kisfiam, hozzál ki egy pohár bort a papának.

A gyerek szalad a konyhába, hogy teljesítse a kérést, de helyette az anyja jön ki. Szemrehányóan szól az apjára:

- Nem lesz ez egy kicsit sok, ahogy megint elkezdted inni?

- Jól van na - szól Sándor - már azt az egy pohár bort is sajnálod tőlem?

- Egy pohár? - förmed rá a lánya - hisz dél óta már az ötödik.

- Hát aztán, ha az ötödik? - szomjas vagyok.

- Aki szomjas, annak jó a víz is - nyelvel a lánya.

- Mit csináljak - mondja Sándor - ha én borra vagyok szomjas?

- Nem emlékszel apám, hogy az orvos is megmondta, egy-két pohárral evés után, semmi többet.

- Emlékszek - emlékszek, de vedd úgy, ha ötször-hatször ennék naponta, mindig lehetne egy két pohárral inni. Hát én egypár evést megspórolok, csak az evés utáni adagom fogyasztom el. Így csak jól jövünk ki, így kevesebb fogy az ételből.

- Ej apám, de furfangos eszed van neked, és az elméleted még furfangosabb. De ugye arra nem gondolsz, hogy kaphatsz egy agyvérzést, aztán majd hentereghetsz itt tehetetlenül?

- Ne ijesztgess - ne ijesztgess, mert a végén még meg sem merem szagolni a bort.

- Nem arról van szó apám, hanem arról, hogy tartsd be, amit az orvos mondott.

- Jól van - jól van, majd megpróbálom, csak ne prezsmítáld annyit.

Az orvos mondta, az orvos mondta - mást sem tudnak mondani, zsörtölődött magában Sándor, az orvos is tévedhet az se Isten. Aztán mi van akkor, ha hiányzik a szervezetemből a bor, ha belebetegszem, mert nem iszok. Akkor aztán mit szól az a sok okos - akkor tévedtünk ugye - húzta mosolyra a száját? Nem mindegy, mibe patkol el az ember, a bortól, vagy a borért? Én inkább a bortól szeretném - hej sóhajtott, de jó is volna annyit inni, amennyit szeretnék.

A gondolattól is akkorát nyelt, mintha egy liter csúszott volna le a torkán. Mínel jobban morfondírozott, annál jobban kívánta a bort, már kezdett fájdalmassá válni, hogy nem ihat. Kínlódott, mint a nagybeteg, az agyán ezer gondolat sok-sok variációja futott át, hogyan

lehetne úgy eltűnni, úgy inni, hogy észre ne vegyék. A szerencse elég sokat váratott magára, már majdnem nyüszíteni lett volna kedve, mint a kutyának, mikor a lány aodaszólt "elszaladunk a boltba apám, nemsokára jövünk". Jól van, csak menjetek, volt az örömteli válasz.

Amint a kiskapu becsukódott Sándor kapta magát, irány a hátsó szomszéd, ahol mérték a bort. Ezt töltsd meg Gáspár-nyújtott át egy kétliteres flakát-egy litert meg hozz ide nekem. Amint meglátta a literes üveget a nyelőcsőve úgy járt le-föl, mint az ugráló gyerek. A keze remegve nyúlt érte, mint mint az első embernek a tiltott gyümölcsért. Amikor a szájához talált az üveg, hatalmas kortyok zuhataga elkezdte masszírozni a gégejét, a gyomrába már úgy ért, mint jótékony balzsam. Amint leemelte szájáról az üveget, szemeiben boldog könnyek ültek, a keze sem remegett már, az üveg alján két deci bor vonaglott. Egy sóhaj után is leöntötte, majd reklámszatyorba rakta a kétliteres flakont és gyorsan haza osont. Még nem voltak otthon a bolti vásárlásból, így nem láthatta meg senki, hogy a kétliterest elrejtette a ház végénél az orgona bokorban. Mint jó gyerek ült a helyén a gang végében, a hasában jólesően zötykölődő borral. Más dolga nem volt, mint a borra gondolni, ami ott várja a bokor alján, amire már megint megszomjazott. Olyan volt a gyomra, mint a kiszáradt tó, sok víznek kell belefolyani, mire megtelik. A kisördög nem hagyta, minden oldalról piszkálta, hogy nézze meg azt az üveget, jól csavarta-e rá a kupakot, kár volna érte, ha kifolyna. A nap is talán már odasüt és megmelegíti azt a drága italt. Felkelt, elindult a kapu felé, hogy kikémleljen, nem jönnek-e még a lányáék. Azok még nem jöttek, azt bizony érezte, hogy a lenyelt liter lötyty kezdett a fejébe szállni. A torka pedig olyan száraz lett, hogy alig tudott nyelni. Célba vette az orgona bokrot, és a kétliterest elkezdte vallatni. Gyorsan kellett inni és nagyokat, ki tudja, mikor lesz még rá alkalma, és hogy nehogy meglepje a család. Úgy fele formát magába döntötte, olyan jó érzés volt, olyan isteni, hogy még utána is nyelt szárazon, utójátékként egy párat. Leült, várt, mint szófogadó gyerek, hadd higgye a nagyszájú lánya, hogy ő jó útra tért. Hej-sóhajtott egyet, csak minden nap ilyen útra térhetnék. Jó bora van ennek a Gáspárnak—beszélt magába-igaz, egy kicsit savanyú, de a jó borivónak nem kell az édes kotyvalék. Azt is mondják az irigyek, hogy csinálja a bort, cukorból, meg seprőből, meg a franc tudja miből-de legalább olcsó. Meg hát ártson hö-hö-hö, nevetett magán. Hátról az udvarban ugatott a kutya, ballagott megnézni, mi a bánata. Amint a bokor mellett elment, megszólalt benne egy hang, ha már itt vagy, hogy ne kelljen mégegyszer fáradni, nézd meg azt az üveget. Megnézte-és a nézés után már csak egy kétujjnyi volt a maradék. Ezt már nem érdemes meghagyni, és egy sóhajjal felhajtotta. Az utolsó kortyokból már folyt ki a száján, és végig csorgott a kabátján. Kár érte-morgolódt és idétlenül törölgette magáról az árulkodó nyomokat. A flakont csak úgy hanyagul behajította a bokor alá, az sem érdekelte, ha fele kívül lóg-nem érdekel-morogta-és elindult böcölözve. Az udvaron még csak szedte a lábát, olyan formán mint aki vödörbe gyalogol, a lépcsőhöz érve megoldhatatlannak tűnő gond állt elő. Az ötödik lépcsőre felcihelődve visszapillantott, mint aki nem hiszi el, hogy oda feljutott. Ebben a pillanatban nagyot fordult vele a föld, és visszazuhant a lépcső aljára. A fejét beverte, amin felrepedt a bőr, vér szivárgott a nyakába, a kezefején is horzsolások véreztek, de nem látott, nem vett észre semmit. A balesetből tanulva nem állt fel, hanem négykézláb mászott fel a lépcsőn. Felérve újabb nehézségbe ütközött, felegyenesedés veszélyes műveletét kellett megoldani. Már-már sikerült felegyenesedni, amikor valami ismeretlen erő belökte az üvegajtóba. Csörömpölés, üvegszilánkok röpködtek, részeg tehetetlenséggel vergődött a szűrő-vágó üvegek között. Folyt a vér, mint disznótorban, az egyik füle kajlán lógott az arcába, mert félig levágta az üveg. A szemöldöke felszakadva ontotta a vért, szemébe folyva úgy nézett ki, mint aki megvakult. A szája is megsérült, a kezéből is vér szivárgott, mire nagy herce-hurcával bemászott az ajtón. Ahol elhaladt, mindenhol vérnyomokat hagyott, mert tántorgott jobbra-balra, öt perc alatt úgy nézett ki a lakás, mint a csatatér. A szobában elterült a heverőn, vérrel maszatolt be mindent, a szőnyeget, az ágyneműt. A lányával tért haza a munkából a feleség, kicsit késve, mert kenyérre vártak.

Szörnyű kép tárult eléjük,először azt hitték,rablógyilkosság történt.A szobába érve rettenetes bűdösséget ontottak a hányáshalmok és mindenféle vér.

-Gyorsan hívjuk a mentőt,talán még nem késő,megfoghatatlan-mormolta a lány-mikor elmentem a boltba,még semmi baja sem volt.

-Kislányom,-kezdte a mama-apádnak nem olyan sok idő kell,hogy leigya magát.

Éppen,hogy kezdtek rendet rakni,megjött a mentő-ellátás,és elvitték a kórházba.A két asszony magára maradt,mint csata után a szanitécek-amit lehetett,próbáltak helyre hozni.Mérgelődtek,sírtak és tették a dolgukat,még napok múlva is volt mit rendbe tenni.A bűz úgy ívódott be mindenhová,hogy a mosás,takarítás,szellőztetés után is lehetett érezni.De talán már akkor is érezték,ha nem volt szag.Nem értek rá élvezni a tavaszt,a napsütést,a virágok illatát,a természet ujjászületését.Nekik gondot,keserűséget adott egy ember mérhetetlen iszákossága.Mintha a bosszúálló isten lökte volna ide a teraszba,hogy rondítson be mindent.Sikerült neki alaposan hitet,jövőt,terveket szétszorni-a reményt keserűvé tenni,és hiábavalónak érezni a munkát.Amit az egyik ember szorgalmával megteremt,a másik esztelen törekvéssel,gyenge jellemével,hanem az aljasság,a bosszúállás olyan keveréke,hogy a másikat is sárba rántani-ha már ő ott van.Segítségét nem fogad el,irigységében még azt is sajnálja,amit a másik megeszik.Mindenkit-mindent utál,ami normális,és ezt akarja mindenkire ráerőltetni,aki körülötte él.Közütalatot von maga köré,aki teheti elkerüli,elfordul tőle,már a gyerekei is kényszerből szólnak hozzá.Így élni,családot összetartani lehetetlen,ez a viselkedés taszít,apának lenni így nem lehet.Az emberek az orvostól,a kórháztól várják a tönkretett életek rendbetételét,itt ez a törekvés kudarcra van ítélve.Aki nem akar meggyógyulni,aki nem akar jobb lenni,akarata ellenére nincs remény a gyógyulásra.Amíg a kórház rendbe szedi az ütött-vágott sebeit,addig otthon csend és béke van.Ezt a békét megzavarja az a gondolat,hogy nemsokára hazajöhet és kezdődik minden előlről.Hiába minden fenyegetés,elvonókúra,semmi,de semmi sem használ.Ezeknél az embereknél az észt kellene kicserélni-amit nem lehet-így nincs más remény,mint a megváltó halál.

Ahogy tavasszal új hajtások nőnek,újra zöldel a fű és új élet fakad,az emberekbe is új remények születnek.Ha nem így volna,nem lehetne élni,mert a remény éltet,új célok felé vezet,majd holnap,majd-majd jobb lesz.Sokszor tévedünk,a remény is lehet csalóka-hazugsákcúba vezető.Ha kudarc éri az embert,ha nem roppan össze,újra bízik,mintha a sötétben is látna világos pontot,mintha az új cél igazi lenne.Vergődik,mint tutaj a viharos tengeren,csendes kikötőt,van aki sosem talál.

A kórházban összefoltozták Sándort,már meggyógyult,haza mehetett.A feleségét bekérte az orvos és elmondta,hogy a férje idegrendszere labilis,minden normális emberi megnyilvánulással szemben érdektelen,a teljes leépülés nem várat sokáig magára.Ha így folytatja a májkárosodás tovább romlik,hasson rá kérem,hogy ne igyon,még talán elődázható a tragédia.

Kérem a doktor urat,ha megmagyarázná neki,mert nekem nem hiszi el,elutasít azzal,hogy nem értek hozzá.Az orvos magyarázatát meghallgatta,mintha nem is neki beszélnének,unottan nézett kifelé az ablakon,alig várta,hogy mehessen.

Otthon meghúzta magát,mint a csínytevésen ért gyerek,fogadkozott,hogy másként lesz minden,hogy nem iszik többet.Szorgalmasan itta a teát,de titokban már arra vágyott,hogy egy pohár bort ihasson.Egy hétig hősiesen tartotta magát az ígéretéhez,de szenvedélye,vágya mindent legyőzött, újra a pohárhoz nyúlt.Bort hozott Gáspártól és ivott-mire megjött a felesége már olyan összefüggéstelenül hablatyolt,hogy alig lehetett megérteni.A feleség mikor meglátta lecövekelt a lába,szólni sem tudott,a bizalom rostáján kihullott minden remény,a jövő sötétbe borult,a bárgyún néző részeg szemekből sunyi káröröm pislogott felé.

-Mit tettél te szerencsétlen-szakadt fel az asszonyból-hogy tudsz ennyire aljas,szemét lenni?

-Miért,hát mit tettem-azért vacakolsz,mert ittam egy pohár bort?Jól esett-aztán mi van?Tudd meg,azért ittam,mert nem volt mit enni,mert te nem olyan asszony vagy mint más,te mindig mész dolgozni és nem törödsz velem.

-Én nem törődök veled?-Ott van a hűtőben az ebéd,csak ki kellett volna nyitni és megmelegíteni-hát már erre sem vagy képes?Úgy látszik elittad a maradék eszedet is.Aki arra nem képes,hogy kinyissa a hűtőt,az pusztuljon éhen.

Sándor olyan formán nyújtogatta a nyakát,mint a gúnár és nyögdécselve mondta:

-Te-te nem vagy asszony,te egy nagy hülye vagy.

-Tényleg az vagyok,hogy törődök veled,hogy hívtam a mentőt,már látom jobb lett volna hagyni megpusztulni.Most pedig tűnj a szemem elől-feküdj le,takard be azt a bamba pofádat,mert látni sem bírom.

Sándor a részeg együgyűségével megfordult és betámolygott a szobába.Gyanús volt ez a belegyező visszavonulás,a feleség kisvártatva benyitott a szobába és fél üveg bor díszelgett az ágy mellett,Sándor pedig a nyitott szekrénybe vizelt.Nagy haraggal elkapta és az ágyra lökte,mérgében mindenfajta részeg állatnak elmondta,aki tönkre akar tenni mindent.

-Az nem elég,hogy az én életem megkeseríted,még a gyerekeidtól is mindent el akarsz pusztítani?Te alkoholistá,te részeges hülye.

-Na mi az-sértődött meg Sándor-már az is baj,ha a wc-be pisálok?

-Hát neked teljesen elment az eszed,te már nem vagy normális!-Azzal becsapta rá az ajtót és kiment az udvarra,kint olyan sírás fogta,úgy zokogott,hogy átszólt a szomszéd néni:

-Szomszédasszony,valami baj van-segíthetek?

-Nem-nem,nincs Éva néni,csak úgy rám jött a sírás-köszönöm.leült a kerti padra,ott hullottak a kétségbeeséstől a könnyei.A haza térő lánya-fia ott találták,amint gondolatok nélkül bámul a semmibe.Mi van anyu,mi történt?Még el sem kezdte mondani,hogy miért-mi történt-kivágódott az ajtó,a részeg ura lépett ki üvöltve.

-Hol vagy te hülye asszony,te ökör-te állat,barom-told elő a mocskos képedet.Lépett még kettőt és teljes hosszában zuhant ki a lépcsőn.Az asszony felsikoltott,az ösztöne azt súgta,hogy félteni kell.

-Ne féltsd anyu,-mondta a fia-részegekre az angyalok vigyáznak,nézd már talpon van,kutya baja sem lett.

-Ennek is te vagy az oka-te aljas mocskok,hogy elestem,mert soha nem vagy mellettem.A fia odalépett,megfogta a két karját és megrázta:

-Észnél légy apám-ha nem ülsz le oda a székre és nem leszel csendben,hátraviszlek és bezárlak az ólba-ott aztán üvöltözhetsz.Azzal leültette egy székre,az a részegek gyámoltalan nézésével nézett a fiára,szinte csodálkozott,hogy miért?De szót fogadott,ült-ült,míg egyszer lefordult a székről,amint elterült a terasz kövén,öklendezéstől lett hangos az udvar.

Pár napos csend ülte meg a házat,se evett,se ivott-lézengett,mert elhagyta az ereje.Sajnálatni akarta magát,amiről a család nem vett tudomást.A feleség azért megjegyezte-„a két kezed vert meg”,most szenvedj türelemmel.Harmadik nap már egy kis levest befogadott a megkínzott gyomor,a mája is kezdett regenerálódni.Pár nap múlva reggeli közben,amint a második falat sonkát akarta lenyelni a gyomra élénk tiltakozásba kezdett.Nem-ezt nem kérem-sok a dolgom vele-egy kis bort hozz,csak egy-két pohárral,azt könnyen feldolgozom.Nem-nem tiltakozott egy csipetnyi józan ész és elszántan rágta,forogatta a szájában a sonkát.Egy kis kólával valahogy lecsúszott a falat,az édes lötyöt enyhe undorral forogatta a gyomra.Na,egy falat szalámi,az biztosan jobban lecsúszik-amint rágta olyan semmi ízt érzett,azért csak rágta-rágta,leenyelni nem volt képes,kiköpte a kutyának.Menj borért-kalapált a szenvedély az agyában,már pénz után kezdett kutatni,az üveg is már a kezébe volt,de egy józan gondolat megtorpantotta.Állt tehetetlenül az utca közepén,céltalanul nyúlt ide-oda,lépdelt tehetetlenül,mintha sivatagba lenne és nincs út merre induljon el.Mint aki isteni sugallatot-útmutatást hall,hirtelen célba vette az ajtót az üveggel és futva indult Gáspár felé.Pedig nem

kergette senki,talán csak a lelkiismerete,amit futás közben elhagyott.Az ivócimborák nagy hahotával fogadták-már azt hittük meghaltál haver,vagy talán az asszony tiltotta meg,hogy igyál egyet?

-Gáspár,egy pohárral Sándornak-gyorsan ám-mert ki van száradva szegény.Jöttek a poharak,egy-kettő-három,aztán már számolatlanul,az a kis lekiismeret ami volt,már megszólalni sem tudott.Mindent elnyomott az a jóleső érzés,az isteni ízek halmaza,ahogy összecsendültek a poharak és az illata csiklandozta az orrát. Nemsokára kezdett zsibbadni mindene,kéz-láb-az orr,a nyelv is böcölözve mozgott a szájban.A szemek,mint döglődő halé,üvegesen bámultak egymásra,a szavakat is lenyelték a borral,mert csak bűzös bőfögés hallatszott.Kókadoztak,mint ültetett palánta,aminek a gyökerét lótetű rágja,hol ez-hol az dőlt ki a sorból.Sándor utolsó gyökere is elszakadt,megkésett az akarat is-hogy induljon haza,mert az első lépés után a szék mellé esett.A szomszéd legény cipelte haza,mint egy gabonás zsákot fektette az ágyra,a részek tehetetlenségével feküdt,fújta magából a bor erjedő bűzét.A felesége mire hazaért,olyan volt a szoba,mintha bűdösbarlangba lépne.

Mennek a napok,hétfőre-kedd,tavasza-nyár,józan napokra-iszákos napok,az új reményre-elkeseredés.Jobbat várunk,ha tudjuk is,hogy lehetetlen,de az örök optimizmus vagy segít,vagy becsap bennünket.Abba pedig nem lehet belenyugodni,hogy a családot egy iszákos tönkretegye.Mit lehet tenni,ha a szép szó nem használ,mit lehet tenni,ha a szigorúan ellenőrizzük,ha szidjuk,ha orvoshoz visszük és nem fogad szót?Örök kérdés és nincs biztos recept és talán biztos gyógyulás sem.Nagy baj a családnak,nagy baj a társadalomnak a sok tönkrement élet,a sok-sok szenvedés.Magára hagyni?Eltűrni?Szidni-vern?Adni neki többet,előbb elpusztul?Nincs egy igazi üdvözítő válasz.

Sokszor az emberi,humánus hozzáállás talán biztatásnak hat az iszákos embernél,mintha könyörgés volna,mintha valami szépről,valami jóról akarnánk fondorlatos módon lebeszélni.Ez pedig érthetetlen ellenállást vált ki,olyan haragos dacosságot,hogy azért se.Ezt a hozzáállást nem lehet megváltoztatni,ez rögzült az agyban és nem mozdul se előre,se hátra.A biztos leépülés elindult-és megy,viszi az életeteket mindig mélyebbre,ami a tehetetlenségben köt ki,ami a vég,ami az elmúlás.Délelőtt tíz óra felé Sándor kitámolyog a szobából-a ház üres-mindenki dolgozni ment.A nyitott ajtón ömlik a bűz utána,amit visz a haján,a ruháján és a lehelete is az.Szürke arcából üres tekintet mered a konyhaasztalra,ahol a papírra nagybetűkkel írták:"Kaja a Hűtőben."Na,el vagyok látva-ez a kiszolgálás-egy beteg emberrel így bánnak?Odatámolyog a hűtőhöz,kinyitja-na had látom,mit főzöt nekem ez a sárkány?Oh,úgy se kell,azzal becsapta az ajtót-akkor mit nézegessem.Áll a konyha közepén egy szál gatyában,úgy néz körül,mint aki most jár itt először.Keserűen elhúzza a száját,legyint mindenre,leül egy székre,mert remegnek a lábai.Jó volna egy kis bor-mereng el magában-az most nagyon jót tenne.Bemegy a spájzba,emlékezetében valahol felvillan,hogy a befőtt üvegek közé valamikor elrejtett egy fél üveg bort.Keres-kutat,lever pár üveget,nagy sokára megcsillan a remény és tényleg egy fél üveg bor,megpimpósodott felszínnel előkerül a rejtkehelyről.Kinyitja-szagolja-jó ez még-tölt egy pohárral,kóstolja-motyog magába-meg lehet inni.Nagy ráérősen iszogatja a pimpós bort,közben néz a semmibe-majd pénz után kutat,kellene hozni még egy üveggel.Hol a ruhám,valamit fel kellene venni.Melegítőt hoz,húzkodja magára,,de sehogy sem boldogul,-összement ez a rohadt nadrág-nem jön rám.Erölködik,-a ruhadarab varrásai ropognak,mire észreveszi,hogy a felső részt akarta nadrágként felvenni.Hülye vagyok-morogja,még igaza lesz ennek a vén sárkánynak,azzal elkezd letépni magáról a nem oda való ruhadarabot.Az öltözködés kimerítette,egy kis pihenés után átment a Gáspárhoz,ahová már jól kitaposott út vezetett a kerten át.Az ismerős hely,a bor illata olyan megnyugvással,boldogsággal vette körül,hogy minden más silány vacaknak számít.A pohárra hajolva lassan hörpölte a kortyokat,mintha szertartás írta elő az ütemes,lassú nyeléseket,így lesz a szent cselekvésből igazi élvezet.A kiürült poharat letéve már kezdte megelégedve nézni a világot,a szemeiben könnyes boldogság viháncolt-magában

nevetett, hogy de szép az élet. Szólni is restelt, csak csettintett az ujjával a pohárra mutatva, hogy töltsék meg újra. Ez a néma játék nagyon megtetszett neki, mert egész délelőtt folytatta. Haza felé menet keskeny volt a kerti ösvény, a paprika ágyás igen megsínylette a hazatérést. Mint a hívő ember mondja: „jól lakott borral” és a jól lakás után édes a pihenés-lefeküdt, hogy álomra hajtsa a fejét.

A munkahelyén a feleségnek azon járt a gondolata, vajon mi van otthon? Mi megy tönkre-mi törik össze, mi nem tetszik ma a részeg embernek? Nem kívánt haza menni, nagyon unta már ezt a megalázó, förtelmes életet. Nem félt már régóta-megerősödött-le tudja szerelni a részeg ember kitöréseit. Valahogy undorodott mindentől, a bambán néző résztől, a büztől és a megalkuváson fenntartott élettől. Ezt az egész életet szét kellene szórni és újra kezdeni valahol, valamit, valami szépet, ami nem hasonlít a mára. Mennyire jobb lenne nyugalomba élni-nem rettegetve gondolni a holnapra, ha nem lenne zavaros a jövő. A sors kegyetlen játéka-vagy törvénye, hogy neki ilyen életet szánt és bele kényszeríti-bele keseríti ebbe a megmászhatatlan házasságba. Itt hagyok mindent-tört fel belőle-nem kell már semmi más, csak a nyugalom. Ha a munkahelyemen nem úgy vennének körül, mint jó testvérek, ha itt nem úgy érezném magam, mint otthon kellene, már talán össze roppantam volna. A gyerekek is megnöttek, nekik is van saját életük, gondjuk-az én fájdalom, gondom nem rakhatom rájuk. Talán meg sem értik-válj el tőle-mondják, mert látják, érzik, hogy ez már nem egy normális család. Haza jönnek, az apjuk mintha nem is volna, nincs közös gondolatuk, tervük, mert az egyik csak a borra gondol, a másik a jövőt álmodja. Az apjuk már nem lát jövőt, már nem látja a napot, sötét felhő úszik a szeme előtt. Látszik már lemondott az életről, szándékosan beteg akar lenni, azzá is teszi magát. Senkit nem tűr maga körül, rajta kívül mindenki hülye, mindenki egy nagy barom. Körülötte a jégkör mérgezett, ha szippantasz belőle megfájdul a fejed. Nekem itt kell élnem, így kell megöregedni, harcba, pörben, hogy a gyerekeinek maradjon valami. Megedződtem—töprengett el-és még most, ma sem tudom, mit tegyek. Okos megoldást nem találok, fél megoldásokkal semmire sem megyek. Így mennek a napok, egyre öregebbek leszünk, dülva-fúlva éljük az életet, megszokássá válik a durva indulat, jót csak másoktól kapni..Szüleimtől nem ezt láttam, ha valaki ilyesmit mesélt, el sem hittem volna és azt tanácsolnám, ne tűrje. És itt vagyok-bennt vagyok, mint Jézus a krédóba és nem tudok már szebbe-jobba bízni. Hallottam másoktól, hogy fájni tud az élet-ma már elhiszem-nekem is fáj. Zötykölődöm a buszon hazafelé, nyomnám a féket, húznám az időt, hogy minél tovább tartson az út, hogy minél később érjek haza. Mi vár otthon-mindent csúffá tevő részeg? Kiabál és azt hiszi, ő a teremtés koronája, pedig csak egy elfuserált senki. Vagy a sok-sok ivástól nyögve, betegen, panaszáradattal, részvétet, megértést vár. Már sajnálni sem lehet-még ha akarom sem tudom, mert ő a pénzért vásárolt szenvedést, betegséget és igyekszik alattomos módon mindent, mindent tönkretenni. Nem tudom a sors miért büntet, miért ilyen kegyetlen hozzám, hogy lassan felörli az életem-én talán soha nem mondhatom el valamire”ezért érdemes volt élni.”

A kiskapu nyikorgása ébresztette rá, hogy hazaért. Mindenütt csend, mint egy kihalt házba, nem várja, nem fogadja senki. A szobából, mintha kísértet lakná gyenge nyögdecseles hallik.

-Te vagy az?-hangzik a kérdés.-Jó hogy már megjöttél, mert majd éhen pusztulok.

-Megmondtam mielőtt elmentem, hogy az ebéd a hűtőben van, csak ki kellene nyitni, kivenni és megmelegíteni és utána megenni. Gondolom, ez nem egy megoldhatatlan feladat? Vagy talán igen? Gyere, ülj az asztalhoz, majd én megmelegítem.

Nagy nehezen oda támolyog, koszos gatyája, pólója, bűzlik-néz, mint egy gyámoltalan gyerek és hogy gondol-e valamire, nem lehet megfejtteni.

-Mikor fürödtél te meg?-kérdi a feleség leves merés közben,-mert úgy bűzlesz, hogy facsarja az orrom.

-De finnyás lett a nagysága, de tiszta ruhát azt már nem ad.

-Ne mondj ilyet,mert a fejedbe húzom a lábast,már két napja oda van készítve,de te nem vagy hajlandó észrevenni.

-Hol van az a tiszta ruha,gyere mutasd meg,mert én nem látom sehol.Mennek a szobába-nagy kárörömmel mutat körbe-na,mutasd meg hol van?

Tényleg nem látni sehol,de amint a felesége kinéz az ablakon,a virágos kertben,a a tuja ágaira akaszkodva lógnak a ruhák.

-Hát hogy tudsz ilyen szemét lenni,hogy kidobálsz az ablakon a ruháidat?Nem szégyelled magad?

-Én nem dobtam ki hidd el-és kaján vigyorral oldalog kifelé.

-Biztos ájtött a szomszéd és dobálta ki,nem?Legalább az ablakot csukta volna be rendesen. Már a levest kanalazza,nem ízlik,nem akarja befogadni a gyomor,félre löki a tányért olyan erővel,hogy fele kiloccsan az asztalra.

-Edd meg ezt a lötyöt te,olyan rossz,hogy nem lehet megenni.

-Érdekes,hogy mindenkinek ízlett,csak neked nem-pörköltet kérsz?

-Nem kell,az is pocskék lehet,mint a levesed.Lehet,hogy mérget tettél bele,azért olyan rossz az íze?

-Nem kell neked más méreg,mint a Gáspár kotyvaléka-nem veszed észre,hogy már járni sem tudsz?Ha pedig nem eszel,menj fürödj meg,mert elviselhetetlen az illatod.

-Fürdik a fene,úgyis mindig sok a vízszámla.

-A vízre sajnálsz a pénzt,bezzeg a borra nem?

-Idétlen vigyor a válasz-de azért zuhanyozni indul.Amíg az fürdik,én kitakarítok,kiszellőztetek a szobában,mert már a disznóólhoz hasonlít.Üres üveg rejtőzött a fotel alatt,egy üveg tele borral a párna alatt,a szekrény sarkában egy épen kiürült flaska,„még egy deci lötyögött az aljában.Az iszákos ember leleménye mennyi rejtekhelyet talál egy szobában,hogy palástolja a betegséggé fajult ivászatát.Arra nem gondol,hogy meglátszik rajta a megivott bor hatása,balgasága,bizonytalan járása mindent elárul.Amint a porszívó sívító hangja megállt,a fürdőszobából zuhanás,recsenés hallatszott,ócska káromkodással fűszerezve.Benyitott-Sándor hason feküdt a kövén,a fürkén a műanyag széttörve,térdéből vér szivárgott.

-Mit csinálsz te szerencsétlen?-rivallt rá asszonya.

-Ebben is te vagy a hibás,mert erőltetted,hogy fürödjek-te-te nagy hülye,elmebeteg, sárkány.

-Kiabálni azt tudsz,de felállni azt nem-ugye?

-Aztán mi közöd hozzá?Legfeljebb itt maradok,nekem így is jó.

-Na gyere-fogta meg a karját-felsegítelek és bevezetlek,feküdj le.Elindultak az ajtó felé,ahogy az ajtóba értek,olyan epilepsziás roham érte el,hogy úgy kellett bevonszolni.Gyorsan orvos,mentő,kórház-egy betegséggel több,egy lépéssel közelebb a vég.

Borzasztó,hogy nem hiszi el,nem fogja fel,hogy csak ő tehet a pusztulás ellen.Mert szerinte amit ő csinál az mind helyes,az mind jó és mind szép.Aki nem ért vele egyet,az mind hülye,az egy sem normális,arra szakadjon az ég.Ilyen hozzáállással,ilyen maga alkotta törvénnyel,vagy törvénytelenységével a józan ész tehetetlen.Hiába fog össze orvos,család,a gyógyszerek,nem hallgat senkire-a gyógyszer a wc-be landol.Szemtelenségében még ő méltatlankodik-az orvos nem érti a dolgát-a gyógyszer semmit sem ér,pénzcsalás,a család meg hülye és tönkre akarja tenni.Az élet pedig megy-mendegél,sokan csodákat várnak-pedig a csodák kora már lejárt.Pusztul az élet és új életek születnek,így újul meg mindig a világ,a rosszak helyére a jók lépnek,a jók helyére,nem tudni ki?

Pár nap kórházi ápolás után hazatérhetett,intették,ne igyon,veszélyben az élete.Hallotta is ,nem is,nem érdekelte,amint kilépett a kapun máris sör után nézett.Nagyon jól esett,nagyon jó volt,de jött a busz,sietni kellett.Egy fél óra,otthon leszek,majd Gáspárnál jó hideg bor-az-az igazi-jó pinchehideg-és nagyokat nyelt.A buszon verte a víz-de soká érünk haza-gondolta-ha ihatnék egyet mindjárt jól lennék.Nagy sokára megállt a busz,hazaballagot,ahogy beért az

ajtón olyan erőtlenség fogta el, hogy mindjárt lefeküdt. Este fele ébredt fel, hallotta a tányérok zörgését, terített vacsorához az asszony. Beszölt neki, ébren vagy, gyere vacsorázni? Kiment, hunyorgott, mint a pincebéka, evett kedvtelenül, étvágy nélkül, látszott-be akarta bizonyítani, hogy minden rendben. Megszólalt hirtelen, szinte szemrehányóan:

-Aztán miért vitetted kórházba-tudod?

-Tudom bizony-olyan epilepsziás rohamod volt, hogy elveszítetted az eszméletedet-ha nem visznek be, meghalsz.

Érdekes-hitetlenkedett, -nekem nem mondtak semmit, csak ezeket a tablettákat adták-meg nem tudnak mást mondani-hogy ne igyon. Hát nem hülyék ezek?

-Hát bizony nem, mert minden bajod az iszákosságodból ered.

-Te is csak beszélsz, már látom te is az ellenségem vagy, te is már olyan nagy okos lettél.

-Tudod ki neked az ellenséged?-emelte fel az asszony a hangját-a bor-a Gáspári kotyvalék. Te még mindig nem érted meg úgy látom, hogy az életed forog kockán-most már nem az egészséged, mert már az odavan.

-Egészséges vagyok én, akkor meg mond meg miért nem állapítottak valami bajomat, miért engedtek haza?

-Nem tudsz te olvasni, nem látod mi van a zárójelentésedben?

-Az nem számít, -legyintett Sándor, valamit kell rá írni-üresen nem adhatják oda.

-Te nem hiszel senkinek, úgy érzed, mindenkinél okosabb vagy-téged a butaságod visz sírba.

-De bölcs, de okos, -mondta Sándor ironikusan-de hülye-és el ballagott kifelé-én most lefekszek.

Legjobb is lesz, sóhajtott az asszony, addig legalább nyugalom van.

Másnap hajnal, óracörgés, készülődés, a megszokott írás egy papírra” az ebéd a hűtőben van”. A munkahely, a megszokott ritmus, a munkatársak feledtették az otthoni bizonytalanságot, egy kis kedvességet loptak az életébe. Ha elgondolkozott rászóltak”most ne haza gondolj, mer ha tévedsz az ujjadba kerül”. Köszí, intett ilyenkor vissza és érezte itt vigyáznak rá. Felsóhajtott, Istenem, azért nem minden ember rossz, a munkatársait már közelebb érezte magához, mint az emberét. Tíz óra után haza telefonált, senki sem vette fel a kagylót. Megállapította magában, ez megint a Gáspárnál van.

Nem tévedett, Sándor töltögette magába az italt, és a szomja csak nem akart csillapodni. Gyomra, mint a száraz homok itta be a nélkülözött bort, és a nyeldöklő száraz billentyűje nem tudott megnedvesedni. Tovább-tovább, bízatta valamiilyen jót már régen érzett, a szeme csillogott, mennyországba érezte magát. Na még egy pohárral, gondolta magában, aztán haza megyek, na még egyet rá-aztán tényleg indulok. Elindult, botladozott a kerten át, a lépcsőnél lecövekelt, ha rosszul látom az ajtót! Gyerünk be, mert rosszul vagyok. A szobába már nem ért be, úgy esett át a küszöbön. Elterült a padlón és úgy is maradt.

Délután a fia ért haza elsőnek-látta nagy a baj, mert ahogy megemelte, élettelenül csuklott erre-arra. Gyorsan orvost hívott, -aki már csak a halált tudta megállapítani. Telefon anyunak-meghalt apu, gyere haza. Kicsit váratlanul, kicsit megrendítette a hír-de nem tudta sajnálni, csak annyira, mint a kidőlt fát, ami nem hagy termést, még árnyékot sem adott.

Még ezt nem várta-nem örült-de megnyugodott.